

Slalom winiarza

PRAWNIK RADZI. ABC PRODUCENTA WINA

W ostatnich latach coraz większą popularnością cieszy się produkcja win, szczególnie na obszarze Dolnego Śląska. Nasz region ma bogatą tradycję i warunki sprzyjające uprawie winorośli. Przedstawiamy podstawowe aspekty i formalności, z którymi mierzyć się będą przyszli winiarze.

Stosunkowo nowe przepisy, bowiem uchwalone ustawą z 2.12.2021 r. o wyrobach winiarskich, jednoznacznie odróżniają wyroby winiarskie wykonane domowym sposobem, na własny użytek, bez przeznaczenia do sprzedaży. Nie stosuje się do nich przepisów, regulujących wyrób napojów winiarskich w ramach działalności gospodarczej, której dotyczy ten akt prawny.

Winnica DODR we Wrocławiu, fot. DODR

Ewidencja producentów

Pierwszą z ewidencji, w których producent wina i plantator winorośli będzie musiał się zarejestrować jest tzw. ewidencja producentów, prowadzona przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Wniosek należy złożyć do kierownika terenowego oddziału Agencji, który w trybie standardowego postępowania administracyjnego rozpatrzy go i wyda decyzję w tym zakresie.

Ewidencja winnic, czyli uwaga na terminy

Poruszając temat produkcji wina, nie sposób pominąć kwestii uprawy winorośli. Ustawa mówi, że producent wina wyrabia wino lub moszcz z winogron pozyskanych z upraw winorośli, wpisanych do ewidencji winnic, położonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Jeśli producent zamierza wyrabiać wino lub moszcz winogronowy, przekazuje Dyrektorowi Generalnemu KOWR informację o tym zamiarze nie później niż na 2 tygodnie przed rozpoczęciem produkcji, jednak nie później niż do 15 września danego roku winiarskiego. Informacja jest przekazywana na formularzu udostępnionym na stronie internetowej KOWR. Termin ten nie podlega przywróceniu, co oznacza, że w przypadku jego niedochowania, konieczne będzie oczekiwanie do kolejnego roku winiarskiego.

Odmiana pod kontrolą

Do ewidencji winnic wpisuje się wyłącznie uprawy winorośli położone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, które należą do gatunku *Vitis vinifera* lub pochodzą z krzyżówki gatunku *Vitis vinifera* z innymi gatunkami rodzaju *Vitis*. Nie mogą to również być odmiany Noah, Othello, Isabelle, Jacques, Clinton i Herbemont.

W przypadku stwierdzenia prowadzenia uprawy winorośli, która nie spełnia wymagań dotyczących odmian, wojewódzki inspektor ochrony roślin i nasiennictwa zakazuje, w drodze decyzji, pozyskiwania winogron z tej uprawy winorośli do wyrobu wina. Decyzja ta ma rygor natychmiastowej wykonalności. W rezultacie uprawomocnienia się takiej decyzji, winnica zostanie wykreślona z ewidencji.

Wyroby winiarskie to głównie fermentowane napoje winiarskie, takie jak miód pitny, wino owocowe, cydr, perry, wina owocowe, wina miodowe, napoje winne, a które posiadają rzeczywistą zawartość alkoholu przekraczającą 1,2%, mają smak, zapach i kolor specyficzne dla danego napoju, pochodzące od użytych do ich wyrobu surowców, poddanych fermentacji.

W przypadku ich aromatyzowania lub barwienia dopuszcza się zmianę smaku, zapachu lub koloru na pochodzący z procesu aromatyzowania lub barwienia, o ile takie procesy produkcyjne zostały przewidziane dla danej kategorii fermentowanego napoju winiarskiego. Jeśli już wiemy, co chcemy produkować, podejmujemy kolejne kroki.

Działalność regulowana

Przepisy mówią, że działalność gospodarcza w zakresie wyrobu lub rozlewu wyrobów winiarskich jest działalnością regulowaną i wymaga uzyskania wpisu do rejestru przedsiębiorców, wykonujących działalność w zakresie wyrobu lub rozlewu wyrobów winiarskich.

Taka działalność może polegać zarówno na wyrobie wyrobów winiarskich, także ich rozlewie przez tego samego przedsiębiorcę, jak również na samym tylko rozlewie gotowych wyrobów.

Ważną wskazówką, umożliwiającą uniknięcie konieczności rejestracji, działalności we wspomnianym rejestrze jest spełnienie którejś z dwóch przesłanek:

- wykonywanie działalności w zakresie wyrobu wina przez drobnego producenta wina z własnych upraw,
- wykonywanie działalności w zakresie rozlewu wyrobów winiarskich, wprowadzonych do obrotu w opakowaniach zbiorczych, takich jak beczki lub kegi, w miejscu prowadzenia sprzedaży detalicznej tych wyrobów.

Połowa wagi

Za drobnego producenta uważamy przedsiębiorcę, który wyrabia średnio mniej niż 1000 hektolitrów wina w danym roku winiarskim. Wyliczamy tę ilość, biorąc pod uwagę średnią roczną produkcję co najmniej z trzech kolejnych lat winiarskich. Wino musi być wyrabiane z surowców pochodzących z upraw własnych winorośli lub upraw winorośli położonych na obszarze województwa, w którym jest zlokalizowane miejsce wyrobu wina lub powiatów sąsiadujących z tym województwem. Jego waga nie może być większa niż 50% wszystkich surowców pochodzących z upraw winorośli.

W przypadku, gdy przedsiębiorca podlega wpisowi do rejestru, będzie musiał złożyć wniosek do Dyrektora Generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, który w terminie 7 dni dokonuje wpisu przedsiębiorcy. Formularz wniosku jest dostępny na stronie KOWR.

Certyfikacja wina lub moszczu

Kolejnym etapem będzie procedura certyfikacji wina lub moszczu. Certyfikacja jest przeprowadzana przez wojewódzkiego inspektora jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, właściwego ze względu na miejsce wyrobu, na wniosek producenta wina.

Wniosek, o certyfikację, składamy nie później niż na 2 tygodnie przed zbiorem winogron, które mają zostać przeznaczone do wyrobu danej partii wina lub moszczu. Wniosek ten składamy nie później niż do 15 września danego roku winiarskiego, na formularzu udostępnionym na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych. Przekroczenie terminu będzie skutkowało wydaniem decyzji odmownej.

Po spełnieniu tych warunków, producent otrzyma certyfikat wraz z numerem wpisanym do rejestru przychodów i rozchodów.

Dodatkowe obowiązki plantatora

W przypadku prowadzenia winnicy, zetkniemy się także z dodatkowymi dwoma obowiązkami. Pierwszy z nich obowiązuje plantatora do składania do Dyrektora Generalnego KOWR deklaracji o zbiorach winogron w danym roku winiarskim. Można to zrobić do 15 stycznia każdego roku.

Ile wina, ile zapasów

Drugi obowiązek dotyczy producenta wina, który ma składać do Dyrektora Generalnego KOWR:

- deklarację o produkcji wina w danym roku winiarskim – do 15 stycznia każdego roku,
- deklarację o zapasach win oraz moszczów, posiadanych na dzień 31 lipca poprzedniego roku winiarskiego – do 31 sierpnia każdego roku.

Formularze deklaracji tradycyjnie znajdziemy na stronie internetowej KOWR. W przypadku ich niezłożenia, Dyrektor Generalny KOWR wezwie winiarza do ich dostarczenia w terminie wyznaczonym w wezwaniu.

Procenty hurtowe, procenty detaliczne

Nie można także zapomnieć o obowiązku uzyskania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, odpowiednio do warunków, w jakich będzie prowadzona sprzedaż (detaliczna,

hurtowa) oraz rodzaju wyrobów ze względu na zawartość alkoholu (do 4,5%, 4,5%–18%, powyżej 18%).

Akcyza i banderola

Konieczne będzie również oznaczenie wyrobów winiarskich znakami akcyzy. Drobny producent wina z własnych upraw może prowadzić produkcję poza składem akcyzowym. Nie zwalnia go to jednak z obowiązku zaopatrzenia się w banderole, umieszczane na gotowych wyrobach winiarskich.

Adwokat Łukasz Gielecki, Kancelaria Gielecki